

[Tøsdorpf.]

derfor sige til det ærede medlem, at jeg synes dette spørgsmål har stor principiel betydning, og jeg vil gerne spørge, om han mener, at man med denne form for forkøbsret — som jeg altså ikke mener er forkøbsret, men ekspropriation — ikke skader nogen.

Den højtærede landbrugsminister sagde så mange venligheder til mig, men man skal jo i en diskussion passe på, at man ikke bliver bjergtaget ved megen venlighed, så man ikke husker, hvad man ville sige for at imødegå modparten. Jeg vil dog ikke glemme at takke for de venlige bemærkninger, ministeren rettede til mig; jeg gengælder i høj grad hans venlighed og respekt, hvad det personlige forhold angår, og jeg håber, det vil vedvare, selvom jeg ikke er enig med ham i dette spørgsmål.

Ministeren hævdede, at det var ikke noget revolutionerende forslag. Det var i og for sig akkurat det samme, jeg hørte ham sige i efteråret rundt om ved delegeretmøder, hvoraf jeg overværede et par. Ministeren sagde nemlig, at det, der her bliver foreslået, ikke er revolutionerende, og at det er en saglig og forsvarlig måde at løse spørgsmålet på. Men det er ikke det, det drejer sig om. Nej, det drejer sig om, hvorvidt det er en retsgyldig måde at løse spørgsmålet på. Det synes jeg er principielt afgørende og vigtigt i denne sag, og jeg synes, at den højtærede minister gik meget let hen over det og ikke forstod, at mit spørgsmål i virkeligheden var et meget alvorligt spørgsmål: Er det virkelig en retsgyldig måde at søge dette spørgsmål løst på?

Ministeren spurgte mig, om det virkelig var min mening, at jeg ikke ville anerkende husmandsbrugets berettigelse. Denne berettigelse har jeg aldrig villet bestride, men vil i høj grad anerkende den, og det vil jeg blive ved med. Men det, jeg er uenig i med hensyn til lovforslaget her, er, at man skal have en udvidelse af grundlaget for ved statens hjælp at skabe endnu flere statshusmandsbrug. Jeg og mit parti er uenige med ministeren i, at man skal stille mod nye udvidelser i så henseende, oven i købet på et grundlag, som jeg mener strider mere mod vor retsopfattelse, end de andre forslag om jordlove har gjort.

Om den højtærede ministers bemærkning

om at gå foran i en storm mod lovforslaget kan jeg sige, at det i hvert fald ikke bliver en godsejerstorm — i så fald ville det blive en temmelig lille storm, hvad antallet angår. Den storm, jeg taler om, vil rejse sig ude i landboforeningerne, hvor godsejerne ikke udgør 1 pct., måske ikke engang 1 pro mille. Det var store forsamlinger af danske landmænd med mange forskellige brugsstørrelser, som var ængstelige, og jeg tror, de vil blive meget ængstelige, når de forstår konsekvensen af dette, ikke mindst når de ser, at man trods det, der er sagt om, at man nu var enig og nu var færdig med dette spørgsmål, atter rejser spørgsmålet, oven i købet efter min mening på et nyt grundlag, et grundlag, der retssikkerhedsmæssigt, arvemæssigt og ejendomsretsmæssigt er meget mere angribeligt end det gamle. Jeg tror, at den højtærede minister vil opdage, at der bliver storm i en meget stor forsamling af mennesker, en storm, som det vil blive vanskeligt at stå imod.

Jeg synes ikke, jeg fik svar på det, som for mig var det vigtigste, og det, mit parti gerne ville have svar på. For mig er det næsten, som om den højtærede landbrugsminister ikke helt har forstået sit eget forslag, i hvert fald ikke det grundlag, som han ifølge sin fremsættelsestale og bemærkningerne har bygget forslaget op på: at det er den praksis, som i alt væsentligt har været fulgt af administrationen. Det sagde ministeren også i dag, og hvis det er rigtigt, må det også være meget nemt for ministeren ganske konkret at svare: det er noget, vi har gjort i så og så mange tilfælde, i så og så mange år — men ministeren sagde simpelthen, at det vil ikke være muligt at svare på dette spørgsmål i dag. Det er der ikke noget at gøre ved, og det er jeg ked af, for jeg ville gerne have et konkret svar på, om der, hvad jeg er bange for, kun er tale om et ønske hos administrationen og ikke om en praksis. Jeg synes, det er meget farligt at bygge et lovforslag op på et ønske fra administrationen. Hvis jeg ikke kan få svar på dette i dag, vil jeg stille følgende spørgsmål til ministeren: Hvis ministeren ved at gå i gang med sagen opdager, at administrationen i virkeligheden ikke i praksis har kunnet komme igennem med det spørgsmål, ikke positivt i mere end ganske enkelte tilfælde har kunnet